

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. január 26

Csütörtök.

XXIV évfolyam. 8. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona
Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábs petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilvántar sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyilvántar díja előre fizetendő.

A küzdelem.

(Ü. L.) A nemzet végre nyilatkozik. Visszalajtott lélegzettel várjuk az eredményt. Most fog eldőlni a magyar alkotmány sorsa. Ha a parlamentarizmus bukni fog, akkor vége az alkotmánynak is. Parlamentarizmus nélküli nincs alkotmány.

De mi nemcsak az alkotmányt veszítjük el a parlamentarizmus bukásával, hanem nemzeti faji érdekünk is veszélybe jut. Más népeknél a parlamentarizmus bukása nem vonja maga után, az illető nemzet érdekei hanyatlását; az alkotmányos élet elveszte, mibefolyással sincsen az államot alkotó nemzeti élet folyamára, léve Európa államai egy fajuk. Magyarország ellenben még nem egy fajú nép és így a magyar nemzeti érdekek jutnak veszélybe, a magyar parlament ajtai bezárásával. A parlament az éltető lelke a magyar nemzetnek. Ezen testületben ver a nemzet szíve, a honnét a vér keringési processzus foly és viszi előre a magyar nemzeti érdekeket.

A választók kezében nyugszik Magyarország sorsa! Ha az összeverődött ellenzéki banda győz, akkor bukik a magyar parlamentarizmus. A most egymást ölelő ellenzéki pártok, többségre jutás esetén össze-marakodnának a hatalmi konfliktus felett és tönkre tennék a parlamentarizmust. De

ha — amint látszik — ki is van zárva a többségre jutásuk, már az is vészhozó, ha a banda tagjai nagy számmal kerülnek be a parlamentbe, mert akkor folytatnák a parlament anarchiát; ami a parlamentarizmus bukására vezethetne.

Munkaképes parlamentünk csak úgy lesz, a magyar parlamentarizmus meg mentve csak abban az esetben lesz, ha az összeverődött romboló ellenzéki elemek mentől kisebb számmal jutnak be a parlamentbe. Ekkor képtelenek lesznek megakasztani a parlament munkálkodását és nem tehetik tönkre a magyar parlamentarizmust.

Föl tehát a szabadelvű párti lobogókkal székely véreim!... A szabadelvű párt az egyetlen párt ma Magyarországon, amely az ország érdekében munkálkodni akar, magyar nemzeti politikát űz, a szabadság bástyáit védi és fokozatosan kiépíti a magyar nemzeti államot.

A többi párt csak az ország romlására tör.

A Kossuth párt romba döntendő az országot: a körülményeket figyelembe nem vevő politikájával. E párt most már a zagyalékok pártja, klerikális és mindenféle színezetű emberek tódultak be a pártba. Egymást fogják megőrölni a különböző nézet felfogások, tiszta régi füg-

getlenpárti alföldi választó kerületek intéztek Kossuthoz nyílt levelet: hogy miért áldozta fel a tiszta független párti programot — a koalícióval, más irányban működő elemek betodulását engedte meg a pártba. Szóval a Kossuth párt átváltozott — megbízhatatlan program pártta. Ilyen párt nemzeti missziót nem teljesít, fordulatokat el tőle székely véreim.

Az új párt egy lejárt ember gyűléseiből táplálkozik. Szenvedélyes vezérük van Bánffy személyében. Valódi megbízhatatlan politikus, akinek egy szavában sem lehet megbízni. Megtagadta multját úgy külső szinten, hogy aktív szereplő lehessen megint; a szabadelvű párt fordult ő tőle el, amidőn miniszterelnöksége utó napjaiban fölakarta az alkotmányt függeszteni; és ez az ember ma úgy lép föl, mint valódi alkotmányos érülettel eltelt férfiú. Lépre akarja vezetni a választókat. De szavában nem bizhatni, mert ő maga dokumentálta Szegeden, hogy miniszterelnök korában soha nem vette komolyan az ígéreteit. Aki ily vallomást tesz választói előtt, az bizonylatot adott a maga hazug voltáról, és az ilyennek most sem kell hinni, mert álmithat ép úgy mint régenté. Szeretne hatalomra jutni megint ezért tesz oly nagy száju kijelentéseket. De a választók forduljanak el Bánffytól és az ő pártja jelöltjeitől.

TÁRGA.

Egy pohár tej.

Irt: Szomaházy István.

Könnyű kocsis haladt keresztül a folyóparti rónaságon, melyet egy-egy puskalövésnyire gondolt nyaralók s üdö parkok szakítottak meg. Alkonyat felé hajló nyári délután volt, a forráság már tele-mesen eláblszált s a folyó fölött szinte illatosan tiszta, édes esti levegő lebegett.

A kocsiban, mely igénytelensége ellenére is nem közönséges alkotmányok látszott, négyen ültek: két nő a hátulsó ülésen, két férfi a bakon. A nők közül az egyik koros dáma volt, bánaos és szeid szemű öreg asszony, a másik egy fiatalabb, kissé rövid látó hölgy, aki szerényen húzódott meg az idősebb nő baloldalán. A férfiak egyike a lovakat hajtotta, a másik chamois-színű livrét viselt, szinte szoborszerű mozdulatlansággal szemlélte a bájos alposi vidéket.

A korosabb nő kíváncsian nézett a folyó partja felé, melynek fái közül karesu villatornyok kacérkodtak a vándorló bárány felhőkkel. Mikor a kocsis egy ut-zéli malom mellett elhaladt, az öreg dáma titokzatosan elmosolyodott.

— Adél, sejtí, hogy merre járunk? — kérdezi a rövidlátó asszonytól:

A fiatalabb most maga is a folyó környékét kémlelte.

— Őszintén megvallva, tudom ugyan, hogy Bükken körül járunk, de hogy hol, azt igazán nem tudom...

— A malmot se ismeri?

— Nem, felség...

Ugy szölitotta az öreg asszonyt, hogy: „felség”.

— Adél, maga megbukna a tereptenből... Ez a nádfódele viskó nem más, mint a rotdorfi malom ahol, — de a többit talán magától is kitalálja...

— Ahol a rotdorfi békekötést aláírták? — kiáltott föl a fiatalabb nő élénken.

— Ugy van. Huszonöt évvel ezelőtt a malom padlás szobájában intézték el a század legérdekesebb hadibonyodalmit... A császár a bükkeni érseki rezidenciában lakott, a szövetséges hadak vezére pedig a Gaar mellett, egy vincellér házában.

A fiatal nő izgatottan tekintett vissza a malom felé, majd egyszerre odafordult a korosabb dáma felé.

— De hiszen akkor...

— Tuóom, vagy mit akar mondani, kedves Adél... Ha ez itt a rotdorfi malom, akkor az a villa sem lehet nagyon messze, ahol az öreg Bonfini lakik...

— Csakugyan azt akartam mondani...

A két nő olyan nyelven beszélgetett, amit a bakon ülő férfiak nem értettek.

A fekete ruhás nő tehát, akit a másik felségnek szölitott; egész hangosan mondhata kisérőjének:

— Ha a kocsist vagy a lakajt megkérdezők,

bizonyosan megtudnák mutatni az öreg Bonfini házat...

A fiatalabb rémült mozdulatot tett.

— Szent Isten, hogy jut ilyesmi a felséges asszony eszébe?... Az összes európai újságok erről írának egy teljes hónapon át... És mit szólna hozzá a felséges ur, ha megtudná...

— Ne féljen kedves Adél, nem fogjuk megkérdezni a lakajt... De ha az illusztrált lapok révén véletlenül megismertük a nyaralót, azt hiszem, hogy semmit sem vétünk az etikett ellen...

Ideje, hogy leleplezzük az inkognitót, a mibe a két asszony burkolózott. Az idősebb az egykor világszép Bella királynő volt az yridi király hitvese, a másik Delier Adél hercegnő, a fejedelmi asszony legkedvesebb udvarhölgye, aki urnőjét tizenöt év óta árnyékként kísérte. A királynő sok éve az alpezek között nyaralt, albirodalmukkal szomszédos országban, melyet hazájaképp szeretett. Itt közönséges polgár asszony módjára kocsizhatott faluról-falura, betérhetett te et inni egy-egy majorságba, s a kis vidéki városok cukrászdájában fesztelenül olvashatta a francia újságokat. Kevesen ismerték, s a kitudta is, hogy Európa egyik nagyországanak uralkodónője nem igen zavarta kíváncsiságával, vagy tolakodásával. Gyöngye idegbeteg nő volt — nemcsoda, a hatvanas évek borzalmas eseményei nagyon megviselték az idegzetét — de innen mindig meggyarapodva, kipirult arccal távozott. Mulatságában még azt se tudta, hogy az öreg Bonfini is ezen a vidéken töltötte el hátralévő napjait...

A disszidensek kizárólag miniszteri tárcákért küzdenek, ezen ambíciójukat el akarják hangzatos frázisokkal. De mert szövetkeztek az összeverődöttel, napirendre kell térni az ily dícsvágyok felett. Ugorkafára kapaszkodókra nincs szüksége most az országnak.

Most már a választókon a sor, kimondani a végzést a politikai pártok felett.

Hozzátok szólunk székely testvérek! Véretekkel áldoztatok a hazáért, és apáitok emléke előtt kegyelettel borul le a mai nemzedék. Méltóknak kell lennetek elődeitekhez. Most nem a karjaitokra van szüksége a hazának, hanem eszetekre és szívetekre. A hideg ész utban igazít, hogy miként gyakoroljátok szavazataitokat; a szívetek dobbanása meg a hazáért ver és szeretettel ölelitek azt át.

Ugy az ész, mint a szív, elkerülte a ballépést, hogy az összeverődött ellenzékiekre szavazzatok; ezt várja tőletek a magyar nemzet érdeke. Egy maroknyi por a haza szent földéből, mint áru elhárósolása volna őseink szent hamvainak, kikaföldben nyugosznak, árulás volna a természet ellen, mely egygyé tevő a hont és nemzeti istenünk ellen, ki a múlt fejében fentartá számunkra a jövőt: ha a székelyek kinem vernék a szabadság földjükről a magyarparlamentárizmustönkretni akaróit.

Dalba foglalta a költő elnevezéstöket. Megrázóan írta:

„Csak nem fajult el még a székely vér
Miden kis esőppje drága gyöngyöt ér!”

E drága gyöngyök hozzanak áldást a hazára, a szabad institúciók fentartásával. A magyar parlamentárizmus megmentésével, az ország fejlődése biztosítva van. Beírtátok neveiteket a szabadság harcunk történetében: itt az alkalom megint talpra állania a szabadság védelmére. Seregeltetek a szabadelvűpárti jelöltek zászlói alá és juttassátok azt győzelemhez. Menjen minden székely választó azon tudattal szavazni: hogy hazája érdekében csele-

szik a szabadelvűpárti jelölt diadalra juttatásával.

És most induljunk a döntő ütközetre! Magyarország sorsa függ a választások kimenetelétől. Előre székelyek! Teljesítsetek hazafias kötelességtöket és sorakozzatok az összeverődött ellenzéki jelöltek ellen.

Tisza miniszterelnök köszönete. A kézdí-vásárhelyi szabadelvűpárt Nagy Gábor program-beszéde alkalmából lelkes hangon távirattal üdvözölte Tisza miniszterelnököt, aki a következő táviratban köszönte meg pártunk üdvözlését:

„A szabadelvűpárt elnökségének

Kézdívasárhely.

Hazafias lelkesedéstől áthatott üdvözlésüket melegen viszonozom; erős a reményem, hogy elszánt, férfias elhatározásuk és akadályt nem ismerő lelkes buzgalma kiváló jelöltjük Nagy Gábor miniszteri tanácsos lobogója alatt ismét diadalra juttatja kerületükben a szabadelvűség nagy ügyét, mely egyuttal a 48-as nemzeti vívmányok csorbítatlan fenntartását biztosítja

Tisza István

Br. Podmanicky Frigyes, az országos szabadelvűpárt elnöke a következő táviratban köszönte meg a közlivisírhatyi szabadelvűválasztók üdvözlését:

„A szabadelvűpárt elnökségének

Kézdívasárhely.

Üdvözlésüket a legszívélyesebben viszonozva lelkes örömmel vesszük tudomásul, Nagy Gábor miniszteri tanácsosnak pártunk kipróbált hűségű jeles tagjának jelöltségét és reméljük, hogy hűveink lobogójával fényes győzelmet fognak aratni

Podmanicky, pártelnök

Hova sorakozzunk?

Őszinte szó választó polgártársainkhoz.

Holnap képviselőt választunk. Ütött hát a 12-ik óra, midőn mindnyájunknak el kell menni — az urnához, legszentebb polgári jogainkat gyakorolni. Felhasználok hát a még kínálkozó alkalmat, hogy egy-két őszinte szót elmondjak polgártársaimnak a nagy ütközet előtt, melynek kimenetele igen sokban, igen nagy mértékben befolyásolhatja elhagyatott, elmaradt kis városunk jövőjét.

Itt születtem e városban. Ide kötnek a legszentebb emberi érzések: családom, barátaim, polgártársaim, egyházam és városom, édes szülőföldöm

— Felsőged ismerte őt fiatal korában?

— Nem, sohase láttam. Ő se találkozott velem sohasem, mert a háborúig nem a székvárosban lakott, akkor pedig nem igen volt arra való idő, hogy az utcákon mutatkozzam...

Csak a hangját hallottam azon az iszonyu téli éjszakán — de mondhatom, hogy az is éppen elég volt...

A kocsis most kikanyarodott, a kis nyájas erdőből sa hölgyek előtt kicsillant a folyó megrepesztett medre, a Gaar híres türkisz-zöld vize, mely már a nagy hajókat is megbírja. Az alkony utolsó sugara megaranyozta a rottdorfi, híd pilléreit s a vizen túl végig tűzött néhány alacson viskón, mely mentén feküdt a holt — Gaar iszapos medrének. Adél hercegnő, aki költői teremtség volt, álmódóva nézte a falu szélén unatkozó fűrészmalmot, de a királynő most hirtelen odafordult hozzá.

— Nézzon balfelé — sugta a hercegnőnek.

Néhány terebélyes nyárfa koronája mögül toronykastély fénylett: ki a hercegnő egyszerre megismerte az öreg Bonfini villáját, melynek várát már többször látta az angol és francia illusztrált újságokban. Jól gondozott, de egyszerű nyári lak volt, kicsiny erkélyvel, melyet végig befutottak a felfutó tulipános virágai. A hercegnő ijedten kapaszkodott meg a kocsisülésben, de a fejedelem asszony elnevette magát.

— Meglássá pompás tréfa lesz! — sugta kísértőnőjének.

— Mit akar tenni felség? — kérdezte az udvarhölgy ijedten.

igazi hamisítatlan szeretete. Nyilvános működésem 25—30 évét e város, e megszentelt föld közügyeinek szolgálatában töltöttem el, a szülőföld iránti rajongó szeretettel önzetlenül, minden magán érdek nélkül szerényen, de lelkesen munkálkodva a köz- és egyesek javáért. Senkisé nem állíthatja, hogy valaha bűnös érdek vezetett volna igénytelen tevékenységemben.

Ezzel az önzetlenséggel, minden egyéni érdek nélkül emelem föl igénytelen szómat tisztelt polgártársaimhoz — most is, midőn a választási urna elő készülünk.

Azt mondom, amit a haza bőse Deák Ferenc: „A haza minden előtt! És mindjárt hozzá is teszem, hogy a haza után a szülőföld, a szülőváros minden előtt!”

A hazát és szülőföldet, e két szent fogalmat nem lehet egymástól elválasztani, e kettőnek szolgálatja önzetlenül, igazán, minden polgárunk erkölcsi kötelessége.

Ennek, a hazának és a szülőföldnek szolgálatában töltöttem el negyedszázadnál jóval hosszabb időt az a férfi is, Nagy Gábor, akit a szabadelvűpárt képviselőjelöltjéül szerencsés volt megnevezni.

Nagy Gábor itt született, jogi tanulmányai végzése után hazajött ide szülővárosa szolgálatába. Mint városunk tanácsosa, az akkor fennállott tanács törvényszék vizsgáló bírója, rendőrkapitánya, polgármestere nemcsak a városi ügyekben fejtett ki nagy buzgalmat, de élére állott annak a társadalmi nemes mozgalomnak is, melynek jó szelleme: az áldott lelki Szentkeresztly Stephanie báróné volt, akivel együtt megteremtették a háromszéki Erzsébet árvaleánynevelő intézetet, a munkaképtelen öregek Stephanie menedékházát, a Rudolf-kórházat, az emberbaráti szeretet e magasztos intézményeit. Ő alkotta meg a városunk vagyoni s életbiztonsága fölött őrködő önkéntes tűzoltóegyesületet, a közművelődési egyesületet városunk sok derék jó fiával együtt, szóval míg itthon élt: e városnak s közügyeinek élt.

1878-ban országgyűlési képviselőnk lett; ott is dícsőséget szerezve városunknak; 1881-ben félrevezetett polgártársaink meggondolatlan eljárása miatt városunk meg lett fosztva attól, hogy továbbra is ő képviselje a parlamentben érdekeinket; de mindjárt a miniszteriumban tekintélyes állással: miniszteri titkársággal kínálták meg, s itt kiváló képességei, fáradhatatlan munkássága révén fokozatosan emelkedett a miniszteri tanácsosi méltóságig.

A folytonos, lelkes buzgó hazafias munka embere volt ifjú korától kezdve, midőn, az mai is, e tekintetben kimagasló példányképe lett a kézdívasárhelyi szorgalmas, takarékos munkás polgártársnak, melynek sorából kiemelkedett. S e hivatalaiban is folyton munkálkodott Kézdívasárhely város mint erkölcsi testület s az egyes polgárok érdekében; olyan kérelemmel nem fordulhattak hozzá még volt

A királynő odafordult a kocsisához:

— Én fogunk szállani és gyalog megyünk végig az erdő ösvényen... Maguk a kocsival átkerülnek a hídra és megvárnak beonúnizet a fűrészmalmom tulsó felén...

A kocsis megfékezte az izzadó állatokat, a hölgyek pedig lészálltak a folyó partján. A hercegnő titokban keresztet vetett magára, de nem szólt addig, míg a kocsis a hídra nem ért.

— Mi a felséges asszony szándéka? — kérdezte a lélekzetét visszafojtva.

— Ne féljen, kedves Adél, semmi rossz... Csak jöjjön velem bátran, nyugodt lehet, hogy nem történik baja...

A királynő balfelé fordult a gyalog ösvényen a hercegnő pedig nagyot sohajtva követte. Pár perc alatt odaértek az erkélyes villához, melynek bádog talaja fölött nyugalmas nyári alkonyat lebegott. A királynő kissé elgondolkozva nézte a verandát melyre csikos vászonernyő volt kifeszítve, aztán lábujj hegyen, mutatóját az ajkára téve, oldalvást fordult, a házat körülvéve park felé, melyet hegyes acélrudak választottak el a magányos gyalogösvénytől. Nem igen tehetett többet tizenöt lépésnél, mikor egyszerre vérvörösen megállott.

Mi az? — sugta Adél hercegnő izgatottan.

A királyasszony csónélen a fák közé mutatott: egy fa alatt hófőhár öreg ur állott, vászonzekében, fején széles szalmakalappal. Az öreg ur békésen szivarozott, míg lábainál öt hat éves fiúcska lovagolt nagy botyékán egy hintalovon.

Most, hogy a királynő felemlítette a vén szabadságharcos nevét, mindkettőjüknek eszükbe jutott az a borzalmas esztendő, mely egész Yriából csatát és temetőt csinált. 1868-ban történt, hogy a gárda ezred egy éjszakán föllázadt, a nép megrohanta a királyi palotát, s pár órai kiáltás és fenyegetőzés után hajnal felé nagynehezen visszavonult.

A háboru szét csapott az egész országban, s Bonfini, akinek ősei valaha Toszkanánál vándoroltak be Yriába, fanatikusan a lázadók élére állott... Kegyetlen és ijesztő napok következnek, a nép már foglyul ejtette a az egész királyi családot, mikor a szövetséges uralkodó egy nap a fegyveres századok reit zudította a hangyabolyként forrongó Yriába... A királynő még most is vacogó foggal gondolt vissza a havas téli éjszákára, amikor mosódnak öltözködve lopózott le a palota hátulsó lépcsőjén, míg a parkban a mámorosan lelkesülő Bonfini tartott szónoklatot az ostromiók százainak. A jó Isten megmentette a biztos haláltól s Angliába, mely vendégszeretőt ott-hont ajánlott föl nekik, csakhamar megérkezett a boldogító hír, hogy a lázadást szerencsésen elfojtották... Bonfini sietve menekült, a többi vezér pedig a kaszamaták mélyében álmódózt a véres háboru napjairól... És harminc év alatt nem ismétlődött meg többé a rómes lázma, mely akkor a szívük dobogását elfojtotta...

— Vajjon megöregedett-e nagyon az öreg néptribun? — Kérdezte elgondolkozva a királynő.

Adél hercegnő borzongva hallgatta a kényes témát, de azért halkán megkérdezte:

politikai ellenfelei sem, melyet teljesíteni ne igyekezett volna a legjobb akaratával. Szívvel-lélekkel megtette mindent az ő szülővárosa s annak polgársága érdekében s hogy egyebet ne említsünk, csak a legközelebb történt dolgokról szólva, elévülhetetlen érdemeket szerzett a négyesület polgári leányiskolájának államosítása és — s ezt is határozottan állítjuk — a torjai határozatoslatás ügyében, melyek városunk növekedése s anyagi erejének emelésére nem kis befolyással vannak.

Városunk jövőjére nagy fontosságu kérdések kerülnek napirendre a közel jövőben. A szomszéd rivális város Sepsiszentgyörgy büroinához igen közel álló intézményeinkért évtizedek óta lankadatlanul harcol. Olyan képviselőre van tehát szükségünk, aki közülünk való vér és hus. ifju korától fogva egy hosszú életen át ismerje bajainknak, részese küzdelmünknek s korának bölcsességével, felsőbb körökben megszerzett tekintélyével, emberszerető szíve egész melegségével, lelke egész meggyőződésével élére áll városunknak kilátásban levő küzdelmében s azt diadalra is fogja és tudja vezetni. Sok, igen sok városunk jövőjét, iparát és kereskedelmét közelről érintő ügy közül napi rendre, melyek jól vagy rosszul leendő elintézése városunk jövőjére s polgártársaink sorsára kiszámíthatatlan befolyással leendnek s a melyek eddig ellenzéki polgártársaink közül is nem egyet — elveik épségben tartása mellett — ezen körülmények megfontolására bírtak s igen sokakat már is az ő táborába sorakoztattak. S ezért — bár nem szólhatunk semmit az ellenzéki képviselőjelölt személyiségéről s tisztelettel viseltünk függetlenségi polgártársaink elvi meggyőződése és szándékai iránt — még is kimondjuk nyíltan, bátran, meggyőződésből a szót, hogy aki nemcsak jó hazafi, de a városnak is hű és igazi fia, az egyesíti a hazafiságot a város érdekeivel, mely a polgárság iparával és jóllétével és boldogulásával azonos; aki a becsületes munka embere, az rang és foglalkozás nélkül sorakozik azon férfi lobogója alá, akinek meg, multja, jelene a város polgárságának le szebb erényei: a tisztességes, becsületes munkásságon épült föl s mint ilyen biztos garanciát nyújt mindnyájunknak, kik itt születünk s itt élünk és halunk, hogy eretünk, e megszentelt földért, a becsületes polgárság javáért fog élete utolsó lehelletéig küzdeni. Előírja: Nagy Gábor, őt válassza hát minden polgára a városnak, aki nem csupán szép frázisok után indul, de a városnak mint szülőföldjének jövője és polgártársainak boldogulása igazán szíván fekszik.

Föl tehát polgártársak!

Ne engedjétek magatokat cifra beszédekkel, üres ígéretekkel, hamis jelszavakkal folreveztetni!

Sorakozzatok a szabadelvű lobogó alá, melyre a kézdivásárhelyi munkás polgárok példányképek

— Ő az! — mondta a királynő fojtott hangon.

A gyerek ekkor merész mozdulatot tett a hintalóval, mire az izgatott hercegnő hangosan elsikoltotta magát. A kiáltásra az öreg ur a gyalogszénnyel felé tekintett s a hölgyeket megpillantotta leemelte a kapuját. A királynő nyájasan szelid tekintettel viszonzotta az üdvözlést.

Felség, az istenre, mit cselekszik? — sugta félig holtan válna a hercegnő. A fehérhajú ember barátságosan a kerítés felé közeledett.

— Parancsol asszonyom egy pohár tejet? — kérdezte udvariasan a feketeruhás asszonytól.

A királynő mosolyogva bólintott.

A szívesen, mert bizony megszomjaztunk a délutáni melegben...

A házigazda a konyha felé kiáltott s pár perc múlva régimódi bókka nyújtotta át ismeretlen vendégének a jégbe hűtött tejet. A királynő fenekig ültette ki a poharat.

Köszönöm, igazán jól esett — mondta hálással az öreg urnak.

... Felóra múlva az elhagyott fűrészmalomnál ismét helyet foglaltak a kocsiiban. Adél hercegnő otthon szivdobogást kapott s két napig ágyban fekvő beteg volt. A királynő, mikor reggel beszólt hozzá így szólott:

— Kedves Adél, vannak percek, mikor az ember kijátsza a történelmet...

Nagy Gábornak a neve van fölírva! A ti dicsőségetek lesz, ha őt, a véretekéből való vért, husotokból való húst külditek a parlamentbe! Segítsen meg a magyarok nagy Istene!

Magunkról-magunknak.

— Nehány őszinte szó választó polgártársainkhoz. —

Hideg van künn nagyon. Éppen azért mindeinkünk szívesebben tölti idjét a családi szentélyben, hol a szerető feleség puha, meleg keze a munka által homlokunkra vont barázdát gyöngéd simítással tünteti el és a hol a szerető gyermekek pajzán jó kedvvel nyakunkba csimpaszkodnak és a hideg által szakállunkra és bajszunkra csapódott zuzmarát forró csókkal, meleg öleléssel olvasztják le; mint-hogy az élet küzdő terére ismét kiálljunk, ott a küzdlemben faradozunk és ember ársaink javára dolgozunk, küzdünk s a küzdelem által okozott anyagi és erkölcsi sérüléseket e'szenvedjük.

Amilyen szép az élet télen a családi körben, azt az életet kellene meghonosítani künn a nagyvilágban is.

Ha testvérként szeretné minden ember az embert, az nem is volna éppen nehéz, mert gyönyörű a föld és az élet, az emberek általában jók, csak megtévedettek vannak köztük. De túlságosan el lévően foglalva önmagunkkal és érdekeinkkel, igen sokan közülünk nem érnek rá észrevenni az élet nyújtotta igazi szépet s gyarlóságunk következtében embertársainkban első sorban a rosszat, a gyöngébb részt kutatjuk és bíráljuk a minden emberben megtalálható jó, értékes és becses tulajdonságok helyett.

Pedig könnyen másképpen állhatna az egész dolog, ha gondolkozásunkban az igazságot keresnők és követnők és arra ügyelnénk, hogy gondolataink és érzelmeink mindig fedhetetlen tisztak, nemesek legyenek.

Cselekedeteinket mindenkor és mindenhol az igazságszeretettel, a jogérzet, az emberecsülés vezérrelje, ne álljon ki közülünk senki a forumra hazugsággal, durvasággal, alaptalan, jogtalan és igazságtalan híreszteléssel; embertársaink kisebbsítésének szándéka soha ne vezéreljen.

Bármilyen elkeseredett legyen küzdelmünk, bármekkora ellentét legyen közöttünk és többi polgártársaink között, sohase küzdjünk azokkal a meg nem engedett — szerintem alacsony fegyverekkel, melyeket ma — fájdalom — a közélet küzdői közül sokan használnak és amelyeknek az a tulajdonsága, hogy nemcsak azt piszkolják és kisebbsítik, akivel szemben használják, hanem az is beszározza magát, aki ilyen fegyverekkel él.

Bajos ma minden embert egyenlően szeretni. Igen sokhoz nehéz a hozzáférés; igen sok ember van, akinek — hogy úgy mondjam — belsője nemes és jó, külsője tövises és szálkás; az ilyen emberekről is azonban a vele szemben megnyilvánult igaz szeretet melege leperzselteti a szálkákat és a felebaráti szeretet után való összesimulást szépen lassan lehetővé teszi.

Az igazságot minden egyén külön-külön, más-más úton keresi, hirdeti, éppen azért legyünk egymás iránt kiméletek és türelmesek, mert nagyon nehéz, szinte lehetetlen a tiszta igazsághoz eljutni, de még sokkal nehezebb, sokkal nagyobb küzdelmünkbe kerül, hogy arról egymást és embertársainkat meggyőzhosszúk.

A családi körben is megtörténik akárhányszor, hogy az igazságot a családtagok különböző irányban keresik, de ritkán kerül összeütközésre a dolog, mert gyöngédséggel, szeretettel el szokták az simítani.

Miért kelljen az élet vásári zajában nap-nap után számos elszomorító példáját látni annak, hogy az embereknek lelke, mert az ők, rendszeren csak képzelet igazsága nem talál azonnal elfogadásra — eltelik haraggal, gyűlölettel embertársai iránt, ahelyett, hogy tapintattal, gyöngédséggel és az igazság meggyőző erejébe vetett hittel igyekeznék a maga nézetét, meggyőződését megvilágosítani, elfogadtatni, vagy az ezzel szemben álló jobbat sajátjává tenni, mert nem az az igazi győző, aki mindenáron leveri ellenfelét, de az erkölcsi világban mindig az a diadal, aki meghódol az igazság hatalma előtt.

Küzdjön a képviselőválasztás alkalmával is min-

denki az ő igazdért őszintén, nyíltan, bátran, de mindig kiméletesen és önmérséklettel.

A nyers erő, a furdaság, a pletykaszerű, izetlen hírlapi polemia, mások alaptalan és jogtalan kisebbsítése elszomorító érzéseket kelt fel minden becsületes emberben és kockára teszi bármely jó és becsületes ügy diadalát. Küzdjünk nyílt sisakkal őszintén, bátran, vezetők legyen az igazság, meggyőző és a mélységes felebaráti szeretet.

Sohase írjunk, mondjunk, cselekedjünk mással szemben olyat, amit magunkkal szemben nem óhajtunk, mert csak akkor lesz gyönyörűsége a tisztességes embernek abba, hogy embertársával a küzdő porondon találkozozék.

Nekünk nem szabad nemtelen fegyvereket használni a küzdlemben s nem is fogunk; kérve kérjük minden becsületes polgártársunkat, hogy keresse ő is minden jelöltben azt, ami nemes és a jóra használható, azokról sohase feledkezzék meg mert csak akkor lesz az összmérkőzésünk hozzánk méltó és nemes s csak akkor fogunk mi magyarok példát adhatni másoknak is, hogy miképpen kell az elvek harcát tisztességesen megvívni.

Ne úgy álljunk szembe egymással, mint ellenségek, hisz mindnyájan ugyanazon edesanyjának, magyar hazánknak hű fiai vagyunk, ne az átkos pártoskodás kedvéért oszljunk ellentétes táborokra, hanem a tiszta igazság, a haza érdeke, a hazaszeretet, embertársaink java legyen a jelszó a küzdelemben vitt zászlón felírva.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közigazgató.

Választási mozgalmak.

Kossuth Ferenc, a szövetség ellenzéki vezére vasárnap d. e. 9 órakor Kézdivásárhelyre érkezett Polónyi és Ráth képviselőjelöltek támogatására. A város közönsége — politikai pirtállásra való tekintet nélkül — tisztelettel fogadta Kossuthot, a nagy Kossuth Lajos utódát, s ezért a fogadtatás valóban lelkes és szép volt. A vasuti állomáson örüli közönség lobogókkal, zenével fogadta Kossuthot s a függ. érzelmű választók nevében Szabó Jenő ref. pap mondott szép üdvözlőbeszédet; a mire Kossuth röviden, hálással köszönte meg a szíves óvációt. A menet megindulván, a választó polgárság kifogta a Kossuth kocsi-jából a lovakat s mintegy 20—30 ember, választók, diákok vegyesen, húzták be a kocsit a Vigadóban berendezett lakásig. Itt állig pihent meg Kossuth, a nép hallani akarta s Kossuth erre kiállott az erkélyre s tárgyilagos hangon tartott rövid beszédében a függetlenségi eszmék mellett kitarító küzdelemre hívta föl a közönséget. Utána Polónyi Géza a kézdikerületi jelölt, majd Ráth Endre beszélt, kiki a maga módjában, hol nagy hangon, hol szerénykedve, de mindig tüzzel és az ellenpártot t. i. a szabadelvűpártot korbolva, szidva 10 órakor a Vigadóban Polónyi programbeszédét előzőleg Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd elnöki megnyitó beszédet mondott, mindkettő igen izató tenorban, „hívány gazembernek” szidva mindenkit, kik nem ellenzékiek. Polónyi után Kossuth Ferenc szólt ismét elég tárgyilagosan, elítélve a Tisza eljárását s Polónyi támogatván. Az összes beszédek gyakran zavarták meg közbeszólások, melyek bizony nagyrészen a jó izlés rovására voltak. Közben Polónyi Géza egy táviratot olvasott föl, a melyet gróf Haller János főispán intézett Kossuth Ferenchez kérve abban, hogy tekintettel azon izgatott hangulatra, mely Sepsiszentgyörgyön és vidékén uralkodik, ezen területet ne keresse föl. Ezen táviratot természetesen igen szép és hangulatos kereső kifejezésekkel juttatta Polónyi a jelen voltak tudomására elmondván, hogy Tisza miniszterelnök és Gróf Haller János főispán becsukták Sepsiszentgyörgy kapuit a nagy Kossuth fia előtt s sorompót állítottak a szabad szó-nak stb. s a hálás nem is maradt el, tekintve azt, hogy a választás utolsó határában vagyunk, midőn minden szív hazafias érzésekkel van telítve. Mi eltekintve, hogy magán emberhez intézett magán táviratokat nyilvános gyűléseken fololvasni ildomos dolognak egyáltalában nem tartjuk, Polónyi ur ezen alkotmányos ténykedéséhez csak annyit szólhatunk, hogy illeletes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelentjük, hogy azt a táviratot nemcsak gróf Haller János főispán hanem az illyefelvi kerület ellenzéki jelöltje Brázy Zoltán is aláírta tehát Kossuthot nem-

csak a főispán, hanem az ellenzéki jelölt is, ki tudomás szerint Kossuthnak rokona, kérte, hogy Szentgyörgyöt és az illyefalvi kerületet ne látogassa meg. És Polónyi Géza ezt nem tartotta szükségesnek az összegyűlt közönségnek megmondani, hanem elhallgatva a legnagyobb részét, hangulatkeltés végett a táviratot nem a valóságnak megfelelően közölte a közönséggel s alaptalanul megvádolta a főispánt.

Ezen egyszerű esetből is kitűnik, hogy Polónyi Géza minő fegyverekkel szokott harcolni s hogy e távirattal is mennyire letért az igazság útjáról.

A pártgyűlés után a koma volt Kossuth tiszteletére, s 1 óra 30 perckor Kossuth különvonaton Kovásznára ment, hol a főtörén szintén beszédet intézett Dr. Zakariás J. függetlens. jelölt s a 48 as eszmék érdekében. Kovásznáról a rendes vonattal tovább indult s a szentgyörgyi vasuti állomáson tartott néhány szóból álló beszédet, s azzal tovább utazott Brassóba.

A hangulat megváltozására azonban nem nagy befolyást gyakorolt Kossuth itt időzése. Az ingadozók közül egy pár embert megnyerhetett, de ez a körülmény nem ingatta meg azt hitet, hogy a szabadelvű választókban, úgy Nagy Gábor, mint Dr. Sinkovits Ottó győztesen fognak a választási küzdelemből kikerülni.

NAPI HIREK.

— **Kinevezések.** A király kézdívisárhelyi ifj. Szotyori Daniel volt egyéves önkéntest végzett jogászt és m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteri kir. számtisztet és kézdívisárhelyi ifj. Nagy Ferenc, volt egyéves önkéntest, műmálmotulajdonost kinevezte a cs. kir. 2-ik gyalogezredbe tartalékos hadnagyokká.

— **Személyi hír.** Nagy Gábor miniszteri tanácsos, a kézdívisárhelyi szabadelvűpárt képviselő-jelöltje f. hó 24-én kedden reggel édes anyjához Kézdívisárhelyre haza érkezett.

— **Ráth Endre meséje.** A kézdívisárhelyi függetlenségi párt képviselőjelöltje Ráth Endre, kedden délután tartotta programbeszédét a Vigadó étkezőtermében. A programbeszéd általában olyan volt, a milyeneket naponta lehet hallani: izgatott a Tisza kormány ellen, tüzelt a párt s a saját személye mellett. Egy szellemes mesével kedveskedett a jelölt ur a halgatóságnak. Elmondta, hogy volt egykor egy ménlovas akaplár, aki kurizált egy szép polgárleánynak, ez azonban kikosarazta, mondván, hogy már ő bizony hű marad a régi szeretőjéhez. Ezt a célzatosságtól nem mentes rendkívül szellemes mesebeszédet a jelölt ur bizonyosan gyermekkori reminiscenciáiból szedte elő, midőn Bükön a nagy állami ménes intézet kintjából, mint kis gyermek kifizűkösött a ménosikók közé.

— **Uj gazdakörök.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter a szentkatolnai, kézdímartonfalvi és kézdíszentléleki gazdakörök szabályait a bemutatási záradékkal megerősítette.

— **A tüdőbetegség elleni hölgyliga.** Városunkban és megyénkben alakult József főherceg Sanatoriumi hölgybizottság lelkesen fáradozik a siker érdekében hogy a hölgyek akcióját mily jelentékenynek ítéli meg a közvélemény minden organuma, — ki tűnik abból, hogy a Vasárnapi Ujság legutóbbi számát javarészen az ügynek szentelt képekben mutatja a vidéki sanatoriumi hölgybizottságok elnökeinek arcképét. Bátran elmondható, hogy a jóságos urnák a tüdőbetegség elleni hölgyliga legelső zászlóvivői. A sanatorium akció nagysikerű része a jótékony célú sorsjáték, melynek szép nyerevényeit külön zárlathoz az egyesület hivatalos helyiségében mutatják be. A ki az egyesületnek egy koronás sorsjegyeit megveszi a mellet, hogy egy elsőrendű népművelő akciójára teszi le filléreit magának igen kedvező esélyű nyereményt biztosít.

— **Meghívó.** A kézdí-orbai r. k. tanítóegyesület január 31-én d. e. 9 órakor Kézdívisárhelyen

helyen a r. k. főgimnázium rajztermében közgyűlést fog tartani a következő tárgysorozattal: 1. Veni Sancte. 2. Elnöki megnyitó. 3. Elnöki előterjesztések. 4. Jegyzőkönyv hitelesítés. 5. Gyakorlati tanításokat tartanak: Bene Sándor, Hamar Endre és Tóth Kelemen. 6. A tanítások megbírlása. 7. Neveléstani felolvasás Páncél Józseftől. 8. Jelentések, indítványok, folyó ügyek. A közgyűlésre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívja: Kézdíszentléleken, 1905. január 18-án Szabó Sándor, elnök.

— **Forradalom Oroszországban.** Világraszóló eseményhíre érkezett oroszországból. Az elnyomott nép százszrei föllázadtak a kényuralom ellen s izgatottan követelik a cártól az alkotmány reformokat. A munkásnép forrongásával kezdődött s már néhány ezred katonaság is a nép részére állott. Nagy összeütközések is történtek. 2000-nél több halott s 4000-nél több sebesült van Szentpéterváron, akik a cári rendelet áldozatai lettek. A cárra is kimondták a halálos ítéletet. Szóval a forradalom már olyan alakban tört ki, melyet csak a nép kívánságainak megadásával lehet lecsendesíteni.

— **Gazdasági gépek a Székelyeknek.** A földmívelésügyi miniszter a székelyföldi miniszteri kirendeltségnek legújabbban 55 ezer koronát engedélyezett, hogy abból olyan gazdasági gépeket és eszközöket vásároljon, a melyek megismerésére és meghonosítására a Székelyföld mezőgazdaságának első sorban szüksége van. A miniszteri kirendeltség falusi gazdaköröknek és szövetkezeteknek fogja a gépeket és eszközöket kiadni, hogy azok használatában a gazdakörök és szövetkezetek tagjai valamennyien részesedjenek. Semmi kétség benne, hogy az értelmes, tanulékony székely nép értékelni tudja a jobb talajmívelő, terménytermelő eszközöket. Ha valahol a Székelyföld mezőgazdaságában érvényesül leggyümölcsözőbben a kormány ez igazán hálára kötelező gondoskodása.

H i r d e t é s e k.

Sz. 7—905. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a k. vásárhelyi kir. járásbíróaság 1904. V. 360. számú végzése következtében dr. Horpepe Iván k. vásárhelyi ügyvéd által képviselt Molnár András és társa, javára, oszloai Székely József ellen 45 K. 50 f. s jár. erejéig 1904. évi május hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 4 db ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k. vásárhelyi kir. j. bíróság 1904-ik évi V. 360. sz. végzése folytán 45 K. 50 f. tőkekövetelés, ennek bíróság már megállapított költségek erejéig Osdola község házánál, leendő eszközölésére 1905. évi január hó 30-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében közpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdívisárhely, 1905. január hó 17-én.

Kakutsi Ádám,

(11. 1—1)

kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 10223—904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdívisárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy László Mike Imre oszloai lakos végrehajtónak, kisk. Csiki Zoltán végrehajtást szenvedett ellen 1000 K. tőke, ennek 1902. évi július hó 2-ik napjától járó 5% kamatai, 188 K. 90 f. már megállapított, ugy 16 K. 30 f. jelenlegi és a még folmerendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 141. §-a alapján és a 146. §. értelmében, a 156. §. a) pontjára való hivatkozással a kézdívisárhelyi kir. törvényszék területén levő, a márkosfalvi 348 számú tkvben foglalt 486., 487. hrsz. a. ingatlanra (faház és kert) 485 K., 524. hrsz. a. ingatlanra 324 K., a C. 1. alatt, öz. Vajda Zsigmondné Cseh Ágnes javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül — a márkosfalvi 391. sz. tkvben foglalt 542., 543. hrsz. a. ingatlan (szántó) ből Csiki Zoltán illetőségére 1 K. 4 fillérben az öz. Vajda Zsigmondné Cseh Ágnes javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverést elrendelte.

Árverési határnapul 1905. évi február hó 6-ik napjának d. e. 9 órája Márkosfalva község házhoz kitűzték, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitűtött becsár, melynek 10% át a venni szándéko-

zók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban foglalt árfolyam-mal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letendő, vagy ennek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltató.

Az árverés egyéb feltételei a keblí

tkvi hivatal és Márkosfalva község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kézdívisárhely, 1904. évi október hó 18-ik napján

(12. 1—1)

Kádár,
kir. törvénzi bíró

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint községi előjáróságok részére úgy készpénzert, mint részletfizetésre kapható

butorraktáromban

Kézdívisárhely,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezés, ruha- és étsekrety, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, háts és heverő dívány, garnitúra, matracz, fali és toalett tükör, nád- és préselt ületli hajlított szék, ablak carnis, stb. melyeket a jelenleg ujonnan berendezett ASZTALOS MŰHELYEMBEN kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítették s olcsó árak mellett becsátok szíves rendelkezésre.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,

butorraktáros.